

Практичні завдання

Кейс 1. Вибір стратегії контролю: пасивний чи активний підхід?

Керівництво торговельної компанії «Авангард» помітило, що витрати на канцелярські товари та господарські потреби зросли на 30% порівняно з минулим роком.

• **Варіант А:** Головний бухгалтер пропонує наприкінці кварталу провести перевірку чеків та списань, щоб знайти винних у перевитратах.

• **Варіант Б:** Фінансовий директор пропонує впровадити систему лімітів для кожного підрозділу та щотижневий аналіз причин відхилень від плану, щоб знайти способи економії.

Завдання:

1. Визначте, який з підходів до внутрішнього фінансового контролю пропонує головний бухгалтер, а який — фінансовий директор.
2. Порівняйте переваги та недоліки обох варіантів
3. Обґрунтуйте, який підхід буде ефективнішим для довгострокового розвитку підприємства.

Кейс 2. Суб'єкти та цілі: Конфлікт інтересів?

На підприємстві «Енергомаш» впроваджується нова система внутрішнього фінансового контролю. Під час наради виникла дискусія щодо мети цієї системи:

• **Власник** вимагає, щоб контроль гарантував цілісність верстатів та прибутковість капіталу.

• **Менеджер цеху** вважає, що контроль має лише допомагати йому виконувати план виробництва в умовах кризи.

• **Внутрішній аудитор** наполягає на тому, що його головна робота — знайти, чому минулого місяця відбулося нецільове використання коштів на ремонт.

Завдання:

1. Користуючись матеріалами лекції, поясніть, чи суперечать цілі цих осіб одна одній.
2. Які об'єкти фінансового контролю будуть спільними для всіх трьох суб'єктів?

Кейс 3. Оперативне реагування: Документальний та Фактичний контроль

Під час ранкового обходу складу готової продукції на заводі «Молочний світ» контролер помітив, що кількість ящиків з йогуртом на палетах візуально менша, ніж зазначено у накладній, яка лежить на столі комірника. Комірник стверджує, що «все за паперами зійдеться під час звітності».

Завдання:

1. Який метод контролю застосував контролер, коли помітив нестачу ящиків?.
2. Який метод контролю пропонує використати комірник, посилаючись на накладні?
3. Які саме об'єкти фактичного контролю (згідно з лекцією) присутні в цій ситуації?
4. Визначте вид контролю за часом проведення: він є попереднім, поточним чи наступним?

Кейс 4. Правове регулювання: ревізія чи службове розслідування?

На державному підприємстві виявлено серйозну нестачу палива на АЗС. Директор підозрює змову між водієм та заправником. Для розв'язання ситуації потрібно обрати форму контролю.

Завдання:

1. Яку форму фінансового контролю слід застосувати для офіційного викриття нестачі та складання акту?
2. Якщо директор хоче створити спеціальну комісію для перевірки дотримання водієм його посадових обов'язків, як називатиметься така форма контролю?
3. Поясніть, у чому полягає **мобілізуєча функція** контролю в цьому конкретному випадку.

Завдання 2. Виконайте тести.

1. Метою аналізу фінансового стану підприємства є:

- а) поліпшення структури активів, власного капіталу та зобов'язань;
- б) виявлення вразливих місць і визначення шляхів їх усунення;
- в) виявлення змін у фінансовому стані в просторово-часовому розрізі;
- г) всі відповіді правильні.

2. Аналіз фінансового стану суб'єкта господарювання здійснюється у разі визначення:

- а) ризикованості наданні кредиту;
- б) доцільності інвестування;
- в) якості управління;
- г) всі відповіді правильні.

3. За інформаційними джерелами та користувачами аналітичної інформації фінансовий аналіз поділяють на:

- а) оперативний і стратегічний;
- б) внутрішній і зовнішній;
- в) ретроспективний і прогнозний;
- г) порівняльний і маржинальний.

4. В основі вертикального аналізу статей фінансової звітності лежить:

- а) подання бухгалтерської звітності у вигляді відносних величин, що характеризують структуру узагальнюючих підсумкових показників;
- б) обчислення базисних темпів зростання балансових статей або статей звіту про фінансові результати;
- в) розрахунок основних показників оцінки майнового стану;
- г) усі відповіді правильні.

5. Дослідження зміни показників у часі з розрахунками абсолютних і відносних відхилень – це:

- а) вертикальний аналіз;
- б) горизонтальний аналіз;
- в) трендовий аналіз;
- г) порівняльний аналіз.

6. Фінансові коефіцієнти відносяться до величин:

- а) абсолютних;
- б) відносних;
- в) динаміки;
- г) всі відповіді правильні.

7. Форма звітності №1 «Баланс» – це:

- а) звіт, який показує зміни у складі власного капіталу підприємства за звітний період;
- б) звіт, який показує зміни, що відбулися в коштах підприємства в результаті операційної, інвестиційної і фінансової діяльності за звітний період;
- в) звіт, який містить дані про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період;
- г) звіт, який містить інформацію про стан активів, зобов'язань і власний капітал підприємства на певну дату.

8. Який принцип фінансового аналізу припускає розподіл фінансової діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності:

- а) автономності;
- б) повноти висвітлення;

- в) послідовності;
- г) періодичності.

9. Яка форма звітності містить інформацію про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період:

- а) ф. №1 «Баланс»;
- б) ф. №2 «Звіт про фінансові результати»;
- в) ф. №3 «Звіт про рух грошових коштів»;
- г) ф. №4 «Звіт про власний капітал».

10. Активи – це:

- а) частина в активах підприємства, що залишається після відрахування його зобов'язань;
- б) ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигід у майбутньому;
- в) усі зобов'язання, що не є поточними зобов'язаннями;
- г) короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, що вільно конвертуються у визначені суми коштів і що характеризуються незначним ризиком змін вартості.

11. Метою складання фінансової звітності є:

- а) характеристика фінансового стану підприємства;
- б) надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства;
- в) забезпечення широкого кола користувачів інформацією.
- г) вірна відповідь відсутня.

12. Інформаційною базою для фінансового аналізу є:

- а) фінансова звітність, статистична звітність, дані обстежень;
- б) бізнес-план підприємства, фінансова звітність;
- в) фінансовий план і звіт про його виконання;
- г) статистична звітність.

13. Згідно зі звітом про фінансові результати відсотки за кредит відображаються в:

- а) втратах від участі в капіталі;
- б) фінансових витратах;
- в) операційних витратах;
- г) адміністративних витратах.

14. Актив балансу відображає:

- а) зміну в складі власного капіталу підприємства;
- б) характер (напрямок) використання капіталу підприємства;
- в) усі джерела утворення майна підприємства;
- г) джерела формування сукупних активів підприємства.

15. Метою якого звіту є надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки та збитки від діяльності підприємства за звітний період:

- а) «Баланс»;
- б) «Звіт про фінансові результати»;
- в) «Звіт про рух коштів»;
- г) «Звіт про власний капітал».

16. Фінансова звітність згідно П(С)БО – це:

- а) звітність, що містить інформацію про фінансовий стан підприємства за звітний період;
- б) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства за звітний період;

- в) звітність, що засвідчує зобов'язання однієї сторони сплатити грошові кошти іншій стороні в зазначений термін;
- г) правильної відповіді немає.

17. У бухгалтерському балансі підприємства активи відображають:

- а) за спаданням ліквідності активів;
- б) групують на власні та залучені;
- в) за зростанням ліквідності активів;
- г) за видами діяльності (операційні, інвестиційні, фінансові).

18. У бухгалтерському балансі пасиви розміщують:

- а) в порядку зростання ліквідності;
- б) в порядку спадання ліквідності;
- в) за зростанням термінів погашення;
- г) за спаданням термінів погашення.

19. Яку з форм фінансової звітності побудовано за шаховим принципом:

- а) «Баланс»;
- б) «Звіт про фінансові результати»;
- в) «Звіт про рух коштів»;
- г) «Звіт про власний капітал»?

20. Звіт про рух грошових коштів належить до звітності:

- а) оперативної;
- б) статистичної;
- в) фінансової;
- г) управлінської.

Завдання 3. Розв'яжіть задачу.

На кінець звітного періоду активи підприємства становили 10000 тис. грн, в тому числі необоротні активи — 3500 тис. грн. Якою є частка позикового капіталу підприємства у формуванні оборотних активів, якщо довгострокові зобов'язання становили 1000 тис. грн, власний капітал — 3000 тис. грн.

Завдання 4. Дайте відповіді на запитання.

1. Дайте визначення фінансової кризи підприємства.
2. Яку фактори можуть зумовити фінансову кризу підприємства та охарактеризуйте їх?
3. Охарактеризуйте види криз.
4. Визначте сутність санації та досудової санації.
5. У яких випадках здійснюється санація?

Завдання 5. Заповніть таблицю.

№ з/п	Показник	Економічна інтерпретація	Методика розрахунку	Нормативне значення / тенденція до зростання(зменшення)
1.	Коефіцієнт покриття	Характеризує достатність оборотних засобів для покриття поточної заборгованості	Оборотні активи/поточні зобов'язання	>2
2.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності			

3.	Коефіцієнт автономії			
4.	Коефіцієнт фінансової стійкості			
5.	Коефіцієнт оборотності активів			
6.	Рентабельність підприємства			
7.	Рентабельність основної діяльності			
8.	Рентабельність власного капіталу			
9.	Рентабельність залученого капіталу			

Теми для доповідей:

1. Роль фінансового аналізу в роботі фінансиста.
2. Виникнення та розвиток фінансового аналізу.
3. Фінансова стійкість як елемент економічної безпеки підприємства.
4. Зовнішні і внутрішні чинники забезпечення фінансової стійкості суб'єкта господарювання.
5. Фінансова санація, її економічний зміст та порядок проведення.
6. Фінансова криза на підприємстві.
7. Фінансові джерела санації підприємства.